

Presentatie boek Doing

LEIDEN - Op 27 mei jl. is het boek 'Landschapsoecologie van de Nederlandse kust' van dr. H. Doing ten doop gehouden in het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie in Leiden. In aanwezigheid van vele genodigden gaf de auteur een korte toelichting op de publikatie en de totstandkoming daarvan, waarna de voorzitter van de Stichting Duinbehoud, prof.dr. H.A. Udo de Haes, de eerste exemplaren overhandigde aan de heer Doing zelf, aan mr. J.H.L. Meerdink, directeur van het Prins Bernhard Fonds (die de bij het boek behorende kaarten subsidieerde) en aan prof.dr. P. van der Aart, voorzitter van de Natuurwetenschappelijke Commissie van de Natuurbeschermingsraad. Professor van der Aart sprak in zijn reactie waardering uit voor Doing's werk en zei te betreuren, dat dergelijk langlopend onderzoek tegenwoordig niet of nauwelijks meer mogelijk is. Een korte bespreking van het boek plus kaarten en de wijze waarop u het kunt bestellen, vindt u elders in dit nummer.

A.S.

1 november 1988: R.I.N.-Symposium 'Grote eenheden'

LEERSUM - Op 1 november a.s. wordt door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer een symposium gehouden met als thema 'Het beheer van grote eenheden natuur en landschap'. Eén van de inleidingen heeft betrekking op duinen en kwelders. Deelname kost f 25,-. Voor nadere informatie kan men zich wenden tot: R.I.N., Postbus 46, 3956 ZR Leersum, tel. 03434-52941.

Historische tentoonstelling Loosduinen

LOOSDUINEN - In het Loosduinse museum 'De Korenschuur' wordt van 25 juni tot en met 1 oktober een tentoonstelling gehouden van Romeinse vondsten op het Landgoed Ockenburgh. Deze tentoonstelling is alleen zaterdag te bezichtigen van 13.00-17.00 uur.

Reconstructie kruising fietspad Wassenaarse Slag

WASSENAAR - Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben besloten tot een ingrijpende reconstructie van de kruising van het fietspad Scheveningen - Katwijk op de Wassenaarse Slag. De reden voor dit besluit is de vermeende onveiligheid. De Stichting Duinbehoud heeft ervoor gepleit de schade voor natuur en landschap zo klein mogelijk te houden. Mede daarom werd al in een vroeg stadium afgezien van een ongelijkvloerse kruising (een fietsbrug). Niettemin zal de nu gekozen oplossing meer vergravingen teweegbrengen dan Duinbehoud noodzakelijk acht.

A.S.

Plan fietspad Waalsdorp opnieuw afgekeurd

DEN HAAG - Ook het jongste plan van de gemeente Den Haag voor een nieuw fietspad dwars door de duinen van Waalsdorp naar de vallei Meijndel heeft het (gelukkig!) niet gehaald. Nadat de Stichting Duinbehoud in haar commentaar niets had heel gelaten van het plan en nadat een flink aantal Statenleden het tracé in de duinen had bekeken, oordeelden Provinciale Staten dat het zo nog steeds niet kon. Het betreffende plan was de zoveelste uitwerking voor een verhard fietspad van het TNO-complex naar Meijndel. Het hield rekening met de belangen van het Ministerie van Defensie en van de gemeente Den Haag (waterwinning). De kritiek van de Stichting Duinbehoud spitste zich toe op de te verwachten aanlegsschade (vele m3 duin zouden moeten worden vergraven en vele bomen en struiken zouden verloren gaan) en op het doorbreken van de vooral op wandelaars gerichte recreatiezone. Zij stelde bovendien nogmaals de vraag aan de orde waarom een (goed!) alternatief buiten de duinen (door de landgoederen) weer buiten beschouwing is gelaten. Dit (nota bene door de provincie zelf ontwikkelde!) 'Buurtweg-tracé' is volgens Duinbehoud niet alleen goedkoper en veiliger maar tevens natuur- en recreatievriendelijker.

A.S.

Bungalowpark Zandvoort definitief

ZANDVOORT - Aan de noordkant van Zandvoort zal definitief een groot bungalowpark verschijnen. De voorbereidingen zijn al volop aan de gang. Bezwaren van de Stichting Duinbehoud en andere milieu-organisaties zijn van de hand gewezen. Belangrijk bezwaar was de verschuiving van de recreatiedruk nog meer het duingebied in. Nog voor één spade de grond in is gezet, heeft dit al gevolgen gehad in de bezetting van duingebied 'Het Roggeveld' en uiteindelijk de uitbreiding van een bestaande camping door een aanzienlijke ontgronding van een deel van de zeereep (zie vorige nummers van DUIN). Er wordt nu zelfs al druk gesproken over een tweede project op het huidige circuitgebied. De Stichting Duinbehoud zal met klem tegen een uitbreiding van het bungalowpark protesteren.

C.v.S.

Aktiviteiten bezoekerscentrum Schoorl

SCHOORL - In het bezoekerscentrum 'Het Zandspoor' in Schoorl staan het komende najaar nog verschillende evenementen op het programma. Van 2 tot en met 30 september is er een presentatie van de Vlinderstichting. Deze stichting beijvert zich voor het behoud en herstel van de vlinderfauna in Nederland, met name van de dagvlinders. Sinds 1980 wordt door ca. 600 amateurs meegewerkt aan een groot landelijk onderzoek naar de verspreiding en het biotoop van dagvlinders. Behalve enkele resultaten van dit nog lopende onderzoek zullen in de presentatie ook enkele inheemse dagvlinders te zien zijn en zullen tips worden gegeven voor het aantrekkelijk maken van uw tuin voor vlinders. Van 15 tot en met 23 oktober zullen vele soorten paddestoelen en herfstkleuren worden tentoongesteld. In het bezoekerscentrum zaleen klankbeeld te zien zijn terwijl tijdens de rondleidingen in de boswachterij speciale aandacht aan paddestoelen zal worden besteed. Van 26 oktober tot en met 30 november worden natuurgebouwde tekeningen van Nel Karabinis tentoongesteld. De planten uit de Schoorlse duinen vormen het onderwerp van deze expositie.

Plannen strandvlakte IJmuiden in laatste fase

VELSEN - De strandvlakte bij IJmuiden zal voor het grootste deel worden volgebouwd met recreatievoorzieningen. Het bestemmingsplan, waarover wij in het vorige nummer van DUIN berichtten, is goedgekeurd door Gedeputeerde Staten, met uitzondering van de bestemming voor wonen. De recreatiebungalows die voor permanente bewoning geschikt zijn, moeten op een andere plaats van de strandvlakte worden neergezet dan de gemeente heeft gepland. Ook is ten behoeve van deze bewoning een afwijking van het streekplan nodig, dat niet in deze functie voor de strandvlakte voorziet. Het ziet er naar uit dat de bouw van alle geplande voorzieningen dus gewoon doorgaat. De strandvlakte wordt een recreatiepark met wegen, paden, parkeerplaatsen, een camping, een jachthaven, vakantiebungalows en een binnenmeer. Alleen het zuidelijke gedeelte voor Duin en Kruidberg en een klein stukje bij de pier zijn bestemd als 'natuur'. Het is bijzonder treurig dat de prachtige mogelijkheden voor een ongekende natuurlijke duinvorming hier de das om zijn gedaan.

C.v.S.

Fusie waterbedrijven in Zuid-Holland

DEN HAAG/LEIDEN - De Stichting Duinbehoud blijft de plannen van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland voor de reorganisatie van de waterleidingbedrijven in grote lijnen steunen. Wel heeft zij hieraan twee voorwaarden verbonden. In de eerste plaats moet de beheerssituatie in de duinen van Katwijk tot Monster goed worden geregeld. In de tweede plaats moet een nieuw te vormen Duinwaterbedrijf niet alleen water in de duinen blijven produceren. Duinbehoud heeft ook een alternatief plan, Klaver-4 genaamd, becommentarieerd. In dit door o.m. LDM en WDM gerepresenteerde plan blijken zowel twee goede als twee slechte aspecten te kleven. Zo vindt Duinbehoud het 'banaanvaarbaar', dat het Westland zou worden ingedeeld bij het Duinbedrijf. Het gietwater voor de tuinbouw dient volgens haar uit Rotterdam te blijven komen.

A.S.

Landelijk milieu-effektrapport nodig voor keuze racecircuit.

ZANDVOORT - Alle grote milieu-organisaties hebben aan de ministers Nijpels (Milieubeheer) en Braks (Landbouw) en de staatssecretarissen Evenhuis (Economische Zaken) en Dees (Sportzaken) gevraagd een milieu-effektrapport op te stellen op landelijk niveau om een keuze te kunnen maken uit diverse lokaties voor een autoracecircuit. In de maand juli hebben de genoemde bewindslieden over de problematiek van het autocircuit vergaderd.

Mogelijk zou in dit beraad een beslissing worden genomen voor een bepaalde lokatie van het racecircuit. Er is nog geen definitieve beslissing gevallen. Er zijn twee uitgewerkte varianten voor een racecircuit. Naast een ingrijpende vernieuwing van het bestaande circuit Zandvoort (zie vorige DUIN) is ook een plan voor een circuit op industrieterrein Moerdijk uitgewerkt. Het zou bijzonder kwalijk zijn indien een definitieve keuze op Zandvoort zou vallen. Het circuit is daar sowieso een ramp voor het duingebied. Als het circuit verdwijnt zullen de duinen ter plaatse weer goed kunnen herstellen.

Als het circuit Zandvoort echter wordt herbouwd zal hiervoor een groot deel van het huidige onvergraven circuitgebied op de schop moeten. De herrie in de omringende duingebieden zal dan definitief zijn. Ook de voorwaarden in de vergunning voor de Wet op de Geluidshinder zal geen natuurlijke rust in deze duinen kunnen bewerkstelligen. Belangrijk is dat de Tweede Kamer de gelegenheid krijgt zich uit te spreken over de keuze voor een lokatie van het racecircuit. Dit zal automatisch het geval zijn als een milieu-effektrapportage wordt gemaakt op beleidsniveau. De Kamer heeft reeds interesse getoond in de problematiek van het circuit. Het kamerlid Esselink heeft recent vragen gesteld over de procedure voor de besluitvorming over het circuit en de noodzaak van een milieueffektrapport.

C.v.S.

Koppelleiding DWL-LDM in gebruik gesteld

WASSENAAR - Op 6 juni j.l. is de koppelleiding tussen Meijndel en Berkheide officieel in gebruik gesteld. Met deze leiding wordt voorgezuiverd water uit de Andelse Maas in het zuiden van het Leidse waterwingebied gepompt (zie ook DUIN 88-1). Dit betekent een belangrijke verbetering ten opzichte van de oude situatie waarin boezemwater uit de Wassenaarse wetering vrijwel ongezuiverd in het duin werd ingelaten. Deze verbetering heeft niet alleen betrekking op de kwaliteit van het drinkwater maar ook op de natuurwaarden in dit deel van Berkheide (minder vervuiling, minder vaak schoonmaken, minder voedingsstoffen in het water).

Voor het Haagse drinkwaterbedrijf symboliseerde de ingebruikname echter meer dan alleen een helpende hand voor een in de knoei geraakt collegabedrijf. In zijn toespraak bij de ingebruikstelling suggereerde de Haagse wethouder Vooys namens de DWL dat de nieuwe leiding tevens een nieuwe fase in de verhouding tussen beide bedrijven zou kunnen gaan inhouden. Hij doelde daarmee op de in voorbereiding zijnde plannen om in Zuid-Holland te komen tot 3 grote waterwinbedrijven. In die plannen gaan de DWL, de LDM en de WDM (waterwinbedrijf van Monster) middels een fusie op in een groot waterwinbedrijf. Terwijl Den Haag (i.c. de DWL) dit voornemen van harte steunt stelt de LDM alles in het werk om een fusie tegen te gaan. Gezien het wanbeheer, dat de LDM de afgelopen jaren heeft gevoerd ten koste van vele hektaren waardevolle natuur, is het te hopen dat de geplande fusie snel doorgang zal vinden.

T.V.

Europees Duincongres 1989

LEIDEN - Het tweede Europese Duincongres zal van 6-12 maart worden gehouden in Sevilla, Spanje. Naast lezingen rond het centrale thema 'Research, management, conservation and restoration of coastal dune areas in Europe' omvat het programma o.m. excursies naar het beroemde nationale park

van de Coto Donana en naar duingebieden in het zuiden van Portugal en langs de Spaanse Middellandse Zee kust. Het congres is het eerste dat wordt georganiseerd door de European Union for Dune conservation and Coastal management (E.U.D.C.), een vereniging die komende winter formeel zal worden opgericht. Deze vereniging is een voortvloeisel van het eerste Europese Duincongres, dat in 1987 in Leiden werd gehouden. De praktische organisatie van het tweede congres is in handen van prof. dr. Garcia Novo (Universiteit van Sevilla) in samenwerking met de E.U.D.C., die in Leiden zetelt. Wie meer wil weten over het congres en over andere E.U.D.C. activiteiten kan contact opnemen met de Stichting Duinbehoud, Postbus 11059, 2301 EB Leiden (tel. 071-131800).

A.S.

Duin-aktie in België

BRUSSEL - De Duinenwerkgroep van de Belgische Natuur en Vogelreservaten kon op 31 december 1987 terugzien op een actief en succesvol jaar. Op het 'Tienpuntenprogramma', waarin werd verwoord hoe de verregaande aftakeling van de Belgische kustduinen ten goede kan worden gekeerd, was door de Belgische overheid opvallend positief gereageerd. De aankoop van de Houtsaegherduinen bij De Panne werd een feit en de Zwinbosjes bij Knokke werden onteigend ter voorbereiding van de aankoop (zie ook DUIN 88-1). Bovendien nam de Minister van Leefmilieu een principiële beslissing over de voorgenomen nieuwe waterwinnig bij Ter Yde: er komt geen nieuwe waterwinning, de problemen moeten worden opgelost door verbinding van de bestaande waterleidingen. Daarnaast werd van verschillende kanten (waaronder de Nederlandse Golf Federatie....!) steun ontvangen in de strijd tegen plannen voor golfterreinen in de duinen.

Maar inmiddels hebben zich weer donkere wolken samengepakt boven de Belgische kustlijn. De aankoop van de Zwinbosjes is plotseling op de helling komen te staan als gevolg van een ondoorzichtige administratieve besluitvormingsprocedure terwijl

wederom sterk wordt aangedrongen op oppervlaktewaterwinning en de aanleg van een spaarbekken bij Ter Yde. Er is dus helaas weer volop werk voor de Belgische collega's! (uit: Natuurreservaten nr. 83).

T.V.

Zuid-Holland verzuimt lokaties diep infiltratie te beschermen

DEN HAAG - De provincie Zuid-Holland heeft het ontwerp van het Grondwaterbeschermingsplan gepubliceerd. Dit plan heeft betrekking op de bescherming van het grondwater dat gebruikt wordt of kan worden voor de drinkwatervoorziening. Het wijst onder andere duinen en aangrenzende gebieden aan als beschermd gebied. Er bestaan drie categorieën, met elk een eigen beschermingsniveau. In een reactie heeft de Stichting Duinbehoud vooral kritiek geuit op het ontbreken van de bescherming van lokaties voor diep infiltratie buiten het duingebied. Het is zelfs zo dat de reeds bestaande bescherming voor enkele lokaties is opgeheven. Zo vallen nu drie diep infiltratie-locaties, die zijn genoemd in het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening uit 1983, buiten elk van de drie categorieën beschermingsgebieden. Dit is een ernstige tekortkoming, omdat juist de provincie deze mogelijkheden dient open te houden om in de toekomst het duingebied zoveel mogelijk van de waterwinning te kunnen ontlasten. Dit najaar zal het Grondwaterbeschermingsplan worden vastgesteld.

C.v.S.

Monster moet bestemmingsplan aanpassen

MONSTER - Het bestemmingsplan Duingebied Noord moet worden aangepast, schrijft de Stichting Duinbehoud in een bezwaarschrift aan de gemeenteraad van Monster. Het belangrijkste bezwaar betreft de zone waarover primair de bestemming zeewering geldt. De gemeente heeft hiervoor vrijwel de volle breedte van het duingebied genomen, te weten 600 meter. Het is echter slechts

nodig voor de eerste driehonderd meter. Dit blijkt uit een uitspraak van de Kroon over het bestemmingsplan Westduinen van de naburige gemeente 's-Gravenhage. Hierin is aangegeven dat slechts de eerste driehonderd meter primair als zeewering mogen gelden. In de volgende driehonderd meter landinwaarts bestaat er geen noodzaak voor een dergelijke primaire bestemming. In deze strook zijn de werken ten behoeve van de zeewering nooit dermate akutt dat deze onmiddellijk moeten worden uitgevoerd. Hiervoor kan wel de wijzigingsprocedure van het bestemmingsplan worden gevolgd zonder gevaar voor een verminderde bescherming van het achterland. De gemeente zal binnenkort het bestemmingsplan definitief vaststellen.

C.v.S.

Weer meer waterwinning in Berkheide

DEN HAAG/WASSENAAR - De waterwinning in Berkheide zal de komende maanden waarschijnlijk opnieuw worden uitgebreid. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben aan de Leidse Duinwater Maatschappij (L.D.M.) toestemming gegeven tot aanleg van een aantal winningsmiddelen in het zuidelijk duinterrein, met een capaciteit van 2 miljoen m³/jaar. Wel is het de bedoeling, dat een deel van deze winningen weer wordt opgeheven, zodra daartoe de ruimte ontstaat door toepassing van diepinfiltratie. Pas dan kan het regeneratieplan voor zuidelijk-Berkheide (Boerendel e.o.) worden gerealiseerd.

Deze nieuwe tegenslag voor de natuur is nog altijd een gevolg van het tot 1986 door de L.D.M. gevoerde wanbeleid (zie eerdere nummers van DUIN). L.D.M. en de Inspecteur Volksgezondheid vinden de uitbreidingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, nog altijd niet genoeg en hebben in juli jl. bij de Raad van State voorlopig hun zin gekregen. De provincie heeft uit de uitspraak van de Raad van State gekonkludeerd, dat het niet langer mogelijk was om de door de L.D.M. gevraagde uitbreiding te weigeren.

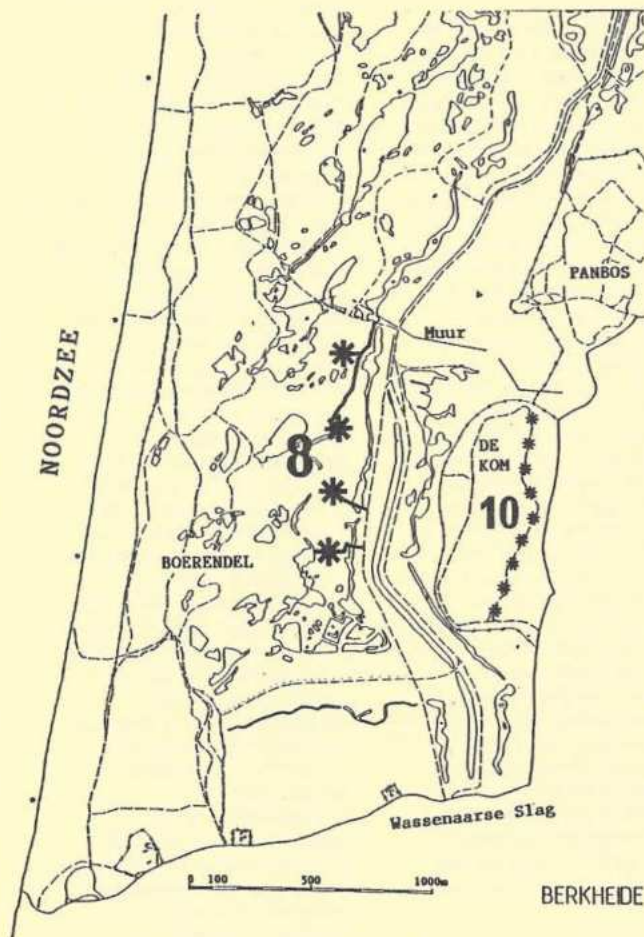
De Stichting Duinbehoud heeft met verbijstering kennis genomen van de Raadsuitspraak en heeft sindsdien al het mogelijke gedaan om de schade voor het duingebied en voor het regeneratieplan te beperken. Duinbe-

houd is van mening, dat de uitbreiding niet alleen desastreus, maar ook onnodig is. In de eerste plaats zou de L.D.M. wel eens véél meer water kunnen winnen dan zij toegeeft en in de tweede plaats werkt de L.D.M. met wel zéér hoge prognoses voor het waterverbruik in de komende jaren. Ten derde heeft de L.D.M. een provinciaal voorstel, dat veel minder schadelijk zou zijn voor de natuur, op twijfelachtige gronden van de hand gewezen, onder meer omdat het te duur zou zijn.

De Stichting Duinbehoud is van mening dat het aanbod van de waterleidingbedrijven van Den Haag en Rotterdam om in alle

Leidse tekorten te voorzien, door L.D.M. en Inspecteur Volksgezondheid ten onrechte niet serieus is genomen. Zij overweegt dan ook om bezwaar aan te tekenen tegen de uitbreiding. Temeer, daar een aanzienlijk deel van de uitbreiding is gesitueerd in het regeneratiegebied van de Boerendel (zie ook het artikel op blz. 74-75 in dit nummer). Het Adviesbureau Duin en Kust is bezig met de uitvoering van een studie over dit regeneratieplan en over de gevolgen van het L.D.M.-uitbreidingsplan hiervoor. In het volgende nummer van DUIN zult u hierover meer kunnen lezen.

A.S.

De lokatie van de door de provincie goedgekeurde uitbreidingen in Zuid-Berkheide (winning 8 en winning 10).

Zeeland moet winningen verder beperken

MIDDELBURG - De Stichting Duinbehoud heeft gereageerd op het concept Grondwaterbeleidplan dat door de provincie Zeeland ter visie is gelegd. Het beleidsplan is een combinatie van het Grondwaterplan en het Grondwaterbeschermingsplan. In het eerste geeft de provincie

aan hoe en waar grondwater moet en kan worden onttrokken, het beschermingsplan geeft aan hoe de kwaliteit kan worden behouden dan wel verbeterd. De richting waarin het Grondwaterplan is uitgewerkt, heeft de instemming van de Stichting. Op Schouwen zal de waterwinning worden teruggebracht. Voor Oranjestad op Walcheren wordt onderzoek uitgevoerd naar gevolgen van de winning en mogelijkheden voor alterna-

tieve watervoorziening. In Biggekerke, de derde en laatste duinwaterwinplaats, is de winning reeds enige jaren geleden beëindigd. De provincie is echter naar de mening van de Stichting nog veel te voorzichtig. Er is voor vermindering van de winning op Schouwen nog een veel te beperkte variant gekozen. Een doorgerekende variant met een halvering van de duinwaterwinning is in het Grondwaterplan keurig opzij geschoven. Bovendien wordt de voorzuivering van het Haringvlietwater niet genoemd als maatregel ter bevordering van het natuurbehoud in dit duingebied. De WMZ infiltreert nu ongezuiverd water uit het Haringvliet. Hierover heeft de Stichting zich kritisch uitgelaten.

Zeer te waarderen in het plan is het meenemen van de gevolgen voor de waterhuishouding in het duingebied van de naaldbossen, de polderpeilen en de afwatering naar de naburige gebieden. Echter, in de uitwerking is de Stichting met name over de aanpassing van de naaldbossen niet tevreden. Dit zal slechts gedeeltelijk gebeuren, terwijl niets een volledige omvorming in de weg hoeft te staan. Hier heeft de Stichting dan ook om verzocht.

Ander probleem is, dat voor Oranjestad in het plan gesproken wordt over optimalisatie terwijl, hangende het onderzoek, ook regeneratie door beëindiging van de winning in het gehele of gedeelten van het gebied tot de mogelijkheden behoort, ja zelfs zeer gewenst is.

Ook in Biggekerke is nog een knelpunt aanwezig, ondanks de beëindiging van de winning. Ten behoeve van de aanliggende strook bos wordt het duingebied ontwaterd. Dit moet zo snel mogelijk worden beëindigd. Tot slot is het van belang dat onderzoek wordt verricht naar de mogelijkheden van diepinfiltratie buiten de duingebieden. Deze lokaties kunnen dan worden gebruikt als alternatief voor de huidige winningen in de duinen.

C.v.S.